

Vérrel virágzó 1956

70 év – 70 vers

Emlékezünk a magyar forradalomra

A magyar irodalom a nemzet lelkiismerete, emlékezete és várákozása volt mindenkor. Költészetünk egy-egy tiszta csúcsa a magyar nép egy-egy tiszta álma, közös reménye, vágyakozása. A magyar költészet fényében a nemzet nagynak, tisztának, szabadnak akarta látni önmagát. A pesti utcákon tüntetők, a vérző diákok és munkások legigazabb álmunkat álmodták 1956-ban: függetlenségünket, szabadságunkat, emberi méltóságunkat. A történelem nagy pillanata az, mikor a nép megelőzi vezetőit, megelőzi költőit is. Ledobja sorsa terheit, megmutatja igazi erejét, világgraszoló győzelemre tör. Szabad és boldog akar lenni. Előbb csak érzi, de már tudja is, hogy e küzdelemben még a vereség is magasztos. Így történt népünkkel 1956-ban. A magyar nép után a költők ébredtek legkorábban, s költeményekben próbáltuk őrizni a vereséget szenvedettek becsületét. Hervadhatatlan virágok csokra a magyar költészet. Történelmünk legszentebb pillanatai a nemzet közös ihletéből és közös vállalkozásából fakadtak. Minden nagy költészet győzelem a halálon.

Vérrel virágzó 1956, Hét Krajcár Kiadó, szerkesztette: Benke László

Sipos Gyula

Egy orosz katonáról

Az anyja mint az én anyám
azt mondta: jó légy kisfiam.
Elkísérte az állomásra
és siratja, hogy messze van,
meg-megáll kezében a tű,
míg a konyhában öltöget,
morzsoló ujjai elejtik
a kukoricacsövet,
vagy elindul az udvaron
s már nem tudja, mit keresett,
csak fohászkodik: istenem,
baj ne érje a gyereket.
Az anyja messze valahol
oroszul siratja fiát,
s nem érti ő sem, mit keresnek

idegenben a katonák.

Az anyja, mint az én anyám,
fohászkodik s nem tudja még,
hogya a fia, itt Budapesten
ma rámsütötte fegyverét.

1956. október 25.

*

Tamási Lajos

Piros a vér a pesti utcán

Megyünk s valami láthatatlan
áramlás szívünket befutja,
akadozva száll még az ének,
de már mienk a pesti utca.

Nincs más teendő: ez maradt,
csak ez maradt már menedékül,
valami szálló ragyogás kél
valami szent lobogás készül.

Zászlóink föl, ujjongva csapnak,
kiborulnak a széles útra,
selyem-színei kidagadnak:
ismét mienk a pesti utca.

Ismét mienk a bátor ének
parancsolatlan, tiszta szívvel,
s a fegyverek szemünkbe néznek:
kire lövetsz, belügyminiszter?

Piros a vér a pesti utcán,
munkások-ifjak vére ez,
piros a vér a pesti utcán,
belügyminiszter, kit lövetsz?

Kire lövettek összebújva
ti megbukott miniszterek?
Sem az ÁVH, sem a tankok
titeket meg nem mentenek.

S a nép nevében aki fegyvert
vertél szívünkre, merre futsz,
véres volt a kezéd már régen

Gerő Ernő, csak ölni tudsz!?

...Piros a vér a pesti utcán,
eső esik és elveri
mossa a vért, de megmaradnak
a pesti utcák kövei.

Piros a vér a pesti utcán,
munkások-ifjak vére folyt,
– a háromszín-lobogók mellé
tegyetek ki gyászlobogót.

A háromszín-lobogók mellé
tegyetek három esküvést:
sírásból, egynek, tiszta könnyet,
s a zsarnokság gyűlöletét,

s fogadalmat: te kicsi ország,
el ne felejtse, aki él,
mert úgy született a szabadság,
hogy hullt a könny és hullt a vér.

Budapest, 1956. okt. 26-27.

*

Devecseri Gábor

Láttam hamuszín arcotok...

Mint falusi utcák sorát
a hullott akáclevelek,
úgy borítják a Körutat
az apró üvegcserepek.

Ifjú elvérzett, nő elhullt,
és füstbe fult a kisgyermek,
hogy harminc órával tovább
lehessetek miniszterek.

Kórház kigyulladt, ház omolt,
gaz ágyú robbantott lakást,
hogy három órával tovább
éltessétek a csalást.

Láttam hamuszín arcotok,
s mikor már ifjak vére folyt,

halogató ajkatokon
a szinte kedélyes mosolyt.

Őrizve méltóságotok,
mely akkor már seholse volt,
mit bántatok a pusztítást,
hoggy gyermek égett, ház omolt?

Vagy tudtátok előre már?
Én a leginkább ezt hiszem:
készültetek rá hidegen
s így nem lepett meg semmisem.

De mégis. Így van! Az a hős,
semmiből-nőtt ifjú sereg,
amely titeket elsöpört,
tán titeket is meglepett.

És tán egy csöpp csodálkozás
szállta meg lárva-arcotok,
hüllőszemű, brosúra-szívű,
tomboló hivatalnokok!

Mindegy! Lefordult sorsotok.
Három óráért vertetek!
Kenetes szókkal szólnotok
ne legyen három perccetek!

Mint falusi utcák sorát
a hullott akáclevelek,
úgy borítják a Körutat
az apró üvegcserepek.

Csikorog léptünk. De szívünk
a tetszhalálból fellobog.
Vérzik a város, a haza,
de élni tud, de élni fog.

Mert el nem veszhetsz semmisem:
megrázkódott a temető
és tisztító leszámolásra
legyilkoltak léptek elő.

*

Nagy László

Varjú-koszorú

Sortüzek döreje szédít,
szív szakad és vakolat,
gyász-szalagok közt az Édes
már megint sírvafakadt.

Fél a fű, a vézna füst is
ijedten legöndörül,
félelem dobog a házban,
a tájban körös-körül.

Fekete bársony-koloncok
örvényét veti az ég,
varjú-koszorú fölöttem,
rajtam hideg veríték.

*

Benjámín László

Elesettek

Láncaltapokon, egyenruhában jön a HALÁL értetek.
Szerelem, munka, remény, jó és rossz már tőletek elvétetett.
De már emléketektől is veszik el a becsületet.

Élők és holtak: fosztogatónak Titeket gyaláz, aki
Ezt a szomorú országot utolsó kincseitől akarja megfosztani.
Hát jöjjön a láncaltapas Hatalom! Szívünket fossza ki!

Ágyúszó, könnyűzene búcsúztatja az elesetteket, nem sírás.
Mi lesz velünk? Már csak a sírban van a szabadulás?
Nincs felelet. Csak a vér van, csak a gyász.

Irodalmi Újság, 1956. november 2.

*

Csanádi Imre

Vér

Feketedő világ felett
ringnak a csillagrendszerek,
gyémánt csigákká kövülten,
úsznak az iszonyú űrben.

Iszonyú űrben vajúdik
hazátlan az emberi hit,
e földön keresi helyét,
formálná csillagrendszerét.

Hanem a földön vér szakad,
vér önti el az agyakat,
vér, vér, vér, vér, uccát-teret,
vér áztat hullott levelet.

Vérben ködlők a csillagok,
vértől okádnak fellegek.
Véres a kő, a kéz, a hit,
jámbor reményt is vér vakít.

1956 őszén

*

Tamási Lajos

Egy körúti sírkeresztre

Már holtunkban ki győz le minket?
Sír az idő, rajtunk tanul,
s őrzi megdermedt könnyeinket
hallgatva, mocsoktalanul.
Nevünkre most a szégyent hordják,
de tudjuk, boldogtalanul,
bennünk dobogtál, Magyarország.

Bennünk sugárzott meggyötörve
de mégis tisztán az a vágy,
hogyan hozzunk kedvet már e földre
s a munkásnak igaz hazát,
ahol gondját-gondjába öltve
a munka boldog templomát
karunk és elménk felköszöntse.

Jöhet akárki, jöhet bárki,
hatalmában csak addig ér,
amíg sírunknál meg tud állni
s kezéhez nem tapad e vér.
Van már időnk szavára várni,
zúgj csak fölöttünk őszi szél,

s aludjunk, tavasz katonái.

Miséét mond értünk most a pápa
áldást oszt mind a két keze,
nem érted mentünk barikádra
papok jószágos istene.
Sem a tömjénfüst, sem a bálvány,
csak a mi szívünk könnyörül
és sír a magyarok hazáján.

Lesz-e nyugalmad lenn a sírban,
zokog-e érted majd virág?
Én fölemeltem amíg bírtam
a fájdalom megtépett zászlaját.
S kik az idő hívását értik
tudják, hogy ott énekelünk
a körutakon véges-végig.

Budapest, 1956. november

*

Buda Ferenc

Tizenöt-húszéves halottak

Kiontott véreim!
Támadó tűz voltunk,
hús halottak lettünk.
Hajnalló hitünkről
fegyverfogó kézzel
tanúságot tettünk.
Gyermeki karunkba
ereje gyülemlett
forró férfikornak,
csillagos oldalú,
tűzokádó tankok
felnőtté tiportak.
Golyóverte testünk
lankadó lankái
holt anyaggá hülnek,
gránátot markoló
kimarjult karjaink
jéggé merevülnek.
Sebeink nyitottak,
nyirkos kövön fekszünk,

mostmár nem verekszünk.
Égő, túlvilági
benzines palackok
lángjánál melegszünk.

*

Ágh István

A túlélés ünnepélye

Túlélvén a fegyver vérengzését,
tagjaimban öröm áradt széjjel,
gerincemen hegedült szerencsém,
mint egy lány az ölelő kezével,
így váltottam földi üdvösségre
pusztulásom, ha már megmaradtam,
repülésre lettem volna képes,
elhagyni a várost a magasban,
sántítottam, mégis égbe szálltam,
míg a pince szájáig elértem,
még mélyebbről tört föl kiáltásom,
édesanyám tudja meg, hogy élek,
hatvanhatszor ittam áldomást rá,
de közel már haladékom vége,
magas korom minden boldogságát
megfizettem fiatalon, vérrel.

*

Márai Sándor

Mennyből az angyal

menj sietve

Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony,
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Angyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,

Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Angyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett –
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.

És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezet a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és vérét itta
– Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta –
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekszenek,
Csak orrontják, nyíznak, gyanítják
Ennek az éjszakának titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.

„Gyújts rá, barátom!” mély szelíd harang
kong messziről „Egy hét és nyolc kötél.
Ki megy ma – Angyal, Kósa, Szenté, Szél?”
Egy zárka nyílik s felsüvít a hang:

„Fiúk... Hazánkért... Isten veletek...
Erdősi búcsúzik most tőletek.”
Valaki sír. Lépések. Lánc kocog.

Kinn: „Éljen a szabadság... Gyilkosok...”
Aztán csönd. Társam így szól: „Már nem él.”
S kezemben ég a cigaretta még.

1958. május 10.

*

András Sándor

Nagy Imre
Utolsó kívánsága az akasztás előtt
hogy fenntarthassa a szemüvegét.
Amikor összerándult a teste
és előreözökkent a halálba
a fémkeretes könnyű üveg
betonra hullott és megrepedt.
Ha látni akarsz, vedd föl,
tedd föl és tekints
a repedt világba.

*Ezerkilencszázötvenhat, te csillag,
Püski kiadás, 1991.*

*

Tollas Tibor

Túlélők

*Az 1956-os forradalom és szabadságharc
30. évfordulójára*

Legyen csendes az álmuk,
mert nem haltak hiába.
– Letarolt erdő fái –
úgy fekszenek vigyázba'.

Földtömte szájuk némán
kiált időtlen esküt.
Elvetett mag a rögben
a csontmeztelen testük.

Feldúlt sírjukon mécses,
október tűzvirága,
a holtak jogán kérdez
választ már mit se várva.

Múltunkat elrabolták,
a sivár jelen hallgat.
Ők élik túl, – a holtak,
a győztes forradalmat.

München, 1986. október

*

Varga Domokos

Krónikás ének 1958-ról

2001 tavaszán tudtam meg egy újságcikkből, mi történt Nagy Imre és két társa holttestével a kivégzés után. Hogy oda kaparták el őket nagy hirtelenében – alig egypár arasszal a föld alá –, ahová nem sokkal később minket tereltek sétálni naponta, a Gyűjtőfogház úgynevezett Kisfogházának rabjait. Ezekben a magas betonfallal körülvett háromszögletű, hosszúkás kis rekeszekben, ahol akkor keringélnünk kellett, mi csak az elegyengetett, csupasz földet láttuk a talpunk alatt. Sejtelmünk sem lehetett róla, hogy az ő testüket tapostatják meg velünk a pribékek. S ki tudja, miért: ha valami szél vagy madárhozza magból kikelt és kinyílt egy-egy szál virág a hullájuk felett, azt is kiirtották. Emlékszem, hogy megörültem egyszer egy szerény kis baltacim virágnak. Másnapra nyoma sem maradt. Jogunk volt viszont látni – a Kisfogházból kijövet s oda bemenet – a kapu előtt üldögélő-álldogáló, szürke svájcisapkás hóhérlegényeket, akik napi teendőjük végeztével ott napoztak, beszélgettek. Visszagondolva azokra az időkre, Dózsa György halála jutott az eszembe. Őt az akkori pribékek nemcsak elevenen megsütötték a tüzes trónuson, hanem hosszú időn át éheztetett társait arra kényszerítették, hogy faljanak a húsból. Minket, Kisfogház-beli rabokat csak megjárattak Nagy Imréék épphogy elhantolt testén, de ez sem volt sokkal kisebb gyalázat. Nekem annyi évtized múltán is úgy feljött a keserűség a torkomon, mikor megtudtam: meg kellett írnom ezt a krónikás éneket, hogy könnyítsek a lelkemen.

A húsból én nem ettem,
mint Dózsaéból társai,
akit tüzes trónon süttött
a győztes vajda, Báthori,

én csak a testét tapostam
ott, a Kisfogház udvarán,
hol földbe ásták tetemét
ama tizenhatodikán,

ezerkilencszázötvennyolc
júniusában: az övét,
Nagy Imréét s társaiét,
Maléterét és Gimesét,

félvén kivinni testüket
a 301-esbe még,
nehogy meglássa valaki
három halott friss sírhelyét.

Voltak azon az udvaron
olyan sétáló rekeszek,
hegyükkel összeszaladók,
akár a tortaszeletek,

köztük betonfal, jó magas
emelkedett, s osztotta szét
a cellánként sétáltatott
rabok nyolc külön rekeszét,

hogyan más cellák lakóira
pillantást se vethessenek,
hozzájuk ne szólhassanak,
még jelet se adhassanak.

De aznap éjjel, június
hónap tizenhatodikán
a Nagy Imréék tetemét
vitték oda egymásután,
s dobták egy-egy sebtében vájt
sekély gödörbe hármukat,
kátránypapírba betekert,
alig kihúlt hullájukat,

s húztak rájuk földréteget,
hatvan- vagy nyolevancentiset,
mint döglött ebet tüntet el
az ember, ha nagyon siet.

Nem sokkal később vittek át
a Fő utcából rabokat
a Kisfogház celláiba,
csupa ötvenhatosokat,

Nagy Imre vádlott-társait

s más perek elítélteit,
írókat is, Déry Tibort,
Háy Gyulát, Zelket, s engem is.

Én Há-jal ültem, övele
kísértek a sétáltató
fegyőrök a szűkre szabott
s nekünk mégis oly csodajó

fél órára – falak közé,
és mégis szabad ég alá,
szemünk hol végtelenbe vitt,
s alig néztünk lábunk alá,

s nem is sejtettük, hogy mi most
tán épp Nagy Imrén lépdélünk,
vagy egyik társa pár hetes
holttestén járunk és kelünk –

s rajtuk tapos több más rab is,
még azok is, akik felett
a megfojtottakkal együtt
mondták ki az ítéletet;

a húsuiból kik bár nem ettek,
mint Dózsából társai,
akit tüzes trónon süttö
a győztes vajda, Báthori,

de megtaposták testüket,
nem tudhatván: néhány arasz
föld rejti őket el csupán
ott, a Kisfogház udvarán.

*

Nagy Gáspár

Öröknyár: elmúltam 9 éves

a sír	NIncs sehol
a sír	a gyilkosok
a test	se ITT
	NIncs sehol
a test	se OTT

a csont a gyilkosok

 Nincs sehol
a csont

(p.s.)
egyszer majd el kell temetNI
és nekünk nem szabad feledNI
a gyilkosokat néven nevezNI!

1983

*

Benke László

Ezredvégi játékok

Ha már elénekelte Himnuszát és Szózatát a nép,
ha már a meggyilkoltak hosszú névsorát
felolvasta két színész
s a kizökkent időt
újra helyretolta az alacsony tömeg:
kié a mi nehéz szívünk, Uram,
s ki emeli fel?

Földben, vagy ravatalon
a mártír és a gyilkosa
mit ér vajon?

Mit ér ez a gyönyörű ország
annak, aki valahol egy nagy szeméthalom
alján vagy tetején
végre szabadon
kikaparhatja a saját csontját?

Te drága rabló és kirabolt Magyarország!
Mit ér az újra elosztott hatalom
és szabadság annak, akinek jut majd
belőle egy-egy Uram-segélj?

Te Isten és áru kiválasztottja
a dölyfös kirakat előtt!
Mit ér a tükrös ablak?
Hol van a pénzed, milyen kamatra
fektetted bankba leértékelt öklöd?
Poznan, Budapest, Prága, Gdansk!

Azért döntögettel falakat,
hogy a pénz láthatatlan függönyén
fáradt légyként fennakadj?

Berlin is megér egy misét?
Mit ér a kérdés, a remény, az erény,
a hűség, az őrség, a fogság!
Bontva és kötve a szögesdrót
szálját és csokorját mennyiért adják?
Mit ér az út
és mit ér az utazás,
mit ér a szívemen
átrobogó táj,
ez a darabka hazai föld,
a nemzetközi piacon
mit ér egy magyar
vagy egy román forradalom?
Uram, ha megint csak nyúzzák –
mit ér a felséges nép?
Mit ér a kezdet és mit ér a vég?
Mit ér az undor és mit ér a fájdalom?
Mit ér a jóság és mit ér a harag?
Mire való volt annyi áldozat?
Mit ér az utca és mit ér a tér?
Mit ér a kövekre kiontott vér?

*

Ágh István

Ezért áldoztam véremet?

Ötvenhattól hatvanhat év
süllyedt a mélybe az idén,
kútba estek a jelszavak,
Vesszen Gerő, Ruszkik haza,

de a lábam még bizsereg,
folytatja az aknarepesz,
amíg a haladék kitart
fájdít a halottak miatt,

magamon nem sajnálkozom,
csak a világot vádolom,
nem éppen a sortűz okán,
csak az utolsó szó jogán.

Ezért hullattam véretem,
mikor a remény vezetett,
miközben a forradalom
úgy hullott le, akár a lomb,

emléke tiltott vagy szabad,
zászlónk mindig lukas maradt,
szakadékká mélyült a kör,
s leszállt az űr, akár a köd.

Bár győzött, ami elbukott,
nem az, ami a célja volt,
minden szálát összekuszált
a vér nélküli változás,

a forma majdnem ugyanaz,
amíg becsapnak a szavak,
abból fakad a hatalom,
amiből gyűlik a vagyon,

az egymás ellen felkelő
gyűlölet országosra nő,
s ameddig egyensúlyban áll
a jó és a rossz, korhadva fáj.

Ezért áldoztam véretem?
már kimondani sem merem,
látván az elsimult közönyt
a megjelent tagok között,

mindegy már, hogy férfi, nő
lelketlen szívkereskedő,
ki, mikor sírni kell, röhög,
és meg sem halt, már üdvözülni.

Én nem ezért a közegért
éltem, aki magának él,
boldogít végül annyi év,
amennyit életem kimért.

*

Turbók Attila

Hittük, igaz volt – egyszeri

Magas hazánk a mélybe tért?
Most jött csak emelkedése!
Először halkán kérve kért
nem fülelt a cselvetésre
Hortobágy-Recsk kapurésre
szivárgó csíkra nem figyelt
ám a hazug mellverésre
álszent újrateremtésre
mint riadt őz már felneszelt

Kávéfőző ha eldugul
ha gőz feszít falat fedőt
gáz szivárog s gyanútlanul
gyufát gyújtasz szikrát vetőt
váratlanul hatalmasan
poros szürke testőrköpeny
hasadt az ég tegnap-egész
győzelmesen förtelmesen

A nép a százszor becsapott
nem válogat borsót-babot
külön edénybe rossz szakács
markolt mocskot a tűzre dob
forradalmakban így szokás

tudnád ha láttad volna ott
(Akácfa utcai sarok)
a szénné égett kis orosz
hamvának csupra két marok
a csonkagyertyás sírokat

rózsák terén s a körúton
a népfelkelés vér mocsok
legfőképp ha forradalom

A dühszikrájú nyers erő
és lánglobbantó indulat
magára retten újrano
mint égett bőr tépett hajak
új erkölcs fakad vállvető
bátorság markáns öntudat
hogyan a pipás szobrászjövő
mintázzon érdes arcokat

Éterbe horpadt hajnalon
vakotás dörgő reggelen
köröttünk vér kaszárnya-rom

konzervdoboznyi félelem
felismerés lőrési
a kiürített délelőtt
hittük igaz volt – egyszeri
utólag tudjuk már örök

*

Aztán megint torz csönd zuhant
füstországra emberarcra
kintornanyár pribéknyi hant
elszámolatlan parcella
rács mögött alig takarva
hajnalszender álom-egén
áll szivárvány-akasztófa
napfény-zápor-agyszülemény

de a kistemplom udvarán
valóságos az ácsolat
kopácsolás visszhangja vár
naponta új fejet-nyakat

*

Suhai Pál

Tiéd e ház

Tiéd e ház, de csak ha véded,
ha óvod, fog megóvni téged,
azé, ki benne él, ki lakja
s világra ráadásul kapja,
akár a gyermek is szülőjét,
tavaszra nyárt s a nyárnak őszét.

E ház csak ház s mindenkié ez,
ki benne él s iránta érez,
jóból elég is ennyi, hogyha
tiéd a kertje s bent a konyha
és mind, mi benne forr, hogy össze
az élted másokéval kösse.

Tiéd e ház, habár egészen
nem volt s nem is lesz terve készen,
mégis tiéd s a gondja, jussa,
az ajtaját hogy csukja, nyissa
s tiéd, míg sorsod rád kirója,
minden barátja, árulója.

Tiéd e ház, bár nincs ezüstje
s kisebb a lángja, mint a füstje,
talán ezért is fújja egyre
képét paráznál vörösebbre
a kis pimasz, amíg az üstben
a lekvár fő s mi itt az estben.

*

Lezsák Sándor

Eurovízió II.

A szükség kérem nagy úr,
a Sátán mosolyogni tanul.
Addig csiszolja szemfogait,
hogy kő kövön nem marad itt.

Erzsébeti temetőben

Menny dübörög, villámlik,
– kugliznak az angyalok
Apám bábukat állít,
sietek hozzá – gyalog.

Megyek hozzá beszélgetni,
ötven éve hogy itt hagyott.
Nem volt időm megkérdezni;
ki volt ő és én ki vagyok?

*

Tornai Xénia:

Miért?

Miért vegyül e friss tavaszi szélbe
annyi év után most ismét vér szaga?
Miért kell újra rettegésben élni?
S miért kísért az emberrém maga?
Miért nem tudunk önfeledten élni?
Miért öl ember újból másokat?
Mért kényszerít egy hódító hatalma
kínba s vérbe fagyva halni oly sokat?
Miért nem lehet testvérként örülni?
Miért nem mindegy: ukrán vagy orosz?

Miért hörög ma haldoklón az élet?
Miért sziszeg ránk mindenütt a rossz?
Miért mar arcon hű kebelbarátunk –
igazolni gyáván önnön érdekét?
Miért törik szét táblaként a törvény,
elpusztítva véle mások érdemét?
Miért kell mindig fájdalomba hullva
elsíratni újra vágyott, szép jövőt?
S miért tanuljuk oly hitvány sikerrel,
hogy szeressük azt az ellenünk törőt?
Miért kell mindig mindenünk feladni?
Miért igaz le már megint a bűn?
Miért nem vágyunk mást is elfogadni –
önmagunk hitében megmaradva hűn?
Miért virágozik árkokat a bomba?
Miért lett szánk is bürök-keserű?
Miért hagyott el sápadón az Isten?
S miért nem szól a tücsökhegedű?

Budapest, 2022. március 6.

*

Tamási Lajos:

Holnap

Holnap kigyúlnak majd a gyertyák
s nem hallik semmiféle nesz,
elindul sírni a szabadság,
holnap halottak napja lesz.

Összeállította Benke László